

Vaholms bro

Som ni vet så är jag ute mycket och fotograferar och för ett tag sedan så var jag på väg upp till Hova och fick då syn på denna vackra sak. Den går över Tidan i Skövde kommun och det är inte ofta man ser en täckt bro. Under 1700-talet så ägdes Vaholm av bland andra landshövdingen Otto Lagerberg, men gårdens nuvarande huvudbyggnad anges vara byggd år 1820 av fil. Mag. Fredrik Beckman. Gårdens mäktigaste byggnad är utan jämförelse den täckta träbron över ån Tidan. Brons byggnadsår är än så länge okänt men uppgifter tyder på att den är tillkommen mellan 1830 och 1880, då den för första gången finns med på en karta. Liksom de flesta nybyggen är den troligen kopplad till ett ägarskifte. Bron har alltid varit i privat ägo och förbundit gårdens marker på var sida om ån Tidan.

Bron är en hängverksbro i två spann om totalt 34 meter med huvudreglar av rundtimmer. Landfästena och bropelaren i mitten är byggda av huggen kallmurad sten sammanhållna med dragband av järn. På huvudreglarna står längsgående spännstolar av trä som med smidda hängjärn bär upp brobanan. På huvudreglarna ligger också bjälkar som fungerar som upplag för brohuset och för körbanan av plank. Själva huset är fristående och byggt på traditionellt sätt i en enkel stolpverkskonstruktion. Taket är uppbyggt av enkla takstolar på konsoler av naturvuxna "knän" och täckt av tjärad spån. Varken bron eller huset är alltså var för sig särskilt märkvärdiga men kombinationen gör anläggningen unik i Sverige. Sådana här täckta broar av detta slaget är mer vanliga i USA och i Europa finns de bland annat i Tyskland och Schweiz.

Så här dåligt skick var Vaholms bro år 1987 och den är nästan på väg att rasa samman. Efter att ha renoverats vid flera tillfällen var bron i början av 1980-talet ändå så rötskadad att den stängdes av för biltrafik. Därefter förvärrades skadorna snabbt men år 1989 beviljades bidrag till renoveringen av Riksantikvarieämbetet. Bron var dessvärre i sämre skick än väntat varför större insatser än beräknat blev nödvändiga. Vägverket firade 150-årsjubileum år 1991 och det ansågs att den i stort sett jämnåriga bron var ett lämpligt sätt att fira jubileet på. Så Vägverket gick därför in med ett större bidrag, vilket blev avgörande för brons framtid. Hela bron monterades ned och återuppbyggdes på nytt med den gamla konstruktionstekniken. De få delar som återanvänts är klart synliga. Vaholms bro återinvigdes i maj år 1992, så vitt det är känt är den tackta bron vid Vaholm ensam i sitt slag i Sverige.

Hoppas att ni tycker att det är intressant att jag även skriver om annat i bloggen är bara Sjuhärad. Jag tycker det är roligt att visa upp vad jag hittar på mina fotorundor eller när jag är ute på semester. Det är vår svenska historia och den är väl värd att visa upp.